

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
з дисципліни
ГРОШІ ТА КРЕДИТ**

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни: **обов'язкова дисципліна спеціалізації «Міжнародні фінанси»**

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії І.В.Шкодїна

План лекцій

Тема 1. СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

1. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
2. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей
3. Форми грошей та їх еволюція. Характеристика сучасних форм грошей
4. Цінність грошей
5. Функції грошей

Тема 2. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВІ ПОТОКИ

1. Сутність та економічна основа грошового обороту.
2. Модель грошового обороту. Грошові потоки та їх балансування.
3. Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів.
4. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та грошова база.
5. Швидкість обігу грошей.
6. Проблема монетизації економіки України.

Тема 3. ГРОШОВИЙ РИНОК

1. Сутність та особливості функціонування грошового ринку.
2. Інституційна модель грошового ринку.
3. Структура грошового ринку.
4. Основи механізму функціонування ринку грошей.
5. Основи функціонування ринку капіталу.

Тема 4. ГРОШОВІ СИСТЕМИ

1. Сутність, призначення та структура грошової системи.
2. Види грошових систем та їх еволюція.
3. Створення і розвиток грошової системи.
4. Методи прямого державного регулювання грошового обороту і грошового ринку.
5. Платіжні системи.
6. Методи опосередкованого регулювання грошового обороту і грошового ринку. Грошово-кредитна політика.

Тема 5. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

1. Сутність, види та закономірності розвитку інфляції.
2. Причини інфляції.
3. Економічні та соціальні наслідки інфляції.

4. Державне регулювання інфляції.
5. Особливості інфляції в Україні.
6. Сутність та види грошових реформ.
7. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Тема 6. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

1. Сутність валюти та валютних відносин. Конвертованість валюти.
2. Валютний ринок. Види операцій на валютному ринку.
3. Валютний курс.
4. Валютні системи та валютна політика. Особливості формування валютної системи України.
5. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання.
6. Світова та міжнародна валютні системи.
7. Міжнародні ринки грошей та капіталів

Тема 7: МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЇ ГРОШЕЙ ТА ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

1. Загальна характеристика формування пропозиції грошей та структури грошової бази.. Грошово-кредитний мультиплікатор: сутність та характеристика.
2. Методи прямого державного регулювання грошового ринку: прямий та опосередкований.
3. Сутність та види грошово-кредитної політики.
4. Дискусії про роль грошей та практика регулювання пропозиції грошей

Тема 8. ТЕОРІЇ ГРОШЕЙ

1. Загальні основи теорії грошей.
2. Товарна теорія грошей.
3. Класична кількісна теорія грошей.
4. Кон'юнктурна теорія цінності грошей М.І. Тугана-Барановського.
5. Кембриджська версія.
6. Внесок Дж. М. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.
7. Сучасний монетаризм та внесок М.Фрідмана у його формування.
8. Сучасний кейнсіансько-неокласичний синтез.

Розділ 2. КРЕДИТ ТА БАНКІВНИЦТВО

Тема 9. СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ ТА ВИДИ КРЕДИТУ

1. Сутність та структура кредиту
2. Загальні передумови та економічні чинники, що обумовлюють необхідність кредиту.

3. Функції кредиту.
4. Єдність кредиту з іншими економічними категоріями.
5. Стадії та закономірності руху кредиту.
6. Принципи кредитування.

Тема 10. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОЦЕНТА

1. Сутність процента. Види процентних ставок
2. Теорія вибору портфеля активів.
3. Поведінка ринкових процентних ставок в залежності від попиту на позичковий капітал.
4. Функції процента: розподільна, збереження позичкового капіталу та стимулююча.
5. Роль процента у розвитку економіки.

Тема 11. ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО ГРОШОВОГО РИНКУ

1. Сутність, призначення та види фінансового посередництва.
2. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції банків.
3. Небанківські фінансово-кредитні установи.

Тема 12. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

1. Призначення, роль та основи організації центрального банку.
2. Походження та розвиток центральних банків.
3. Незалежний статус центральних банків.
4. Функції центральних банків.
5. Грошово-кредитна політика центральних банків.
6. Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду

Тема 13. ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ В СИСТЕМІ МОНЕТАРНОГО ТА БАНКІВСЬКОГО УПРАВЛІННЯ

1. Походження та розвиток центральних банків.
2. Незалежний правовий статус центральних банків: неодмінні передумови та їх характеристика. Вимоги до транспарентності політики центрального банку в монетарній сфері.
3. Функції центрального банку
4. Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду.
5. Особливості організації центральних банків у розвинутих країнах.

Тема 14. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІ УСТАНОВИ

1. Економічна інтеграція. Створення міжнародних і регіональних валютно-кредитних установ.
2. МВФ (Міжнародний валютний фонд): цілі створення та характеристика діяльності. Співробітництво МВФ з Україною.
3. Світовий банк і його складові.
4. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції: передумови створення та характеристика діяльності. Азіатський банк розвитку (АзБР). Африканський банк розвитку (АфБР). Чорноморський банк торгівлі та розвитку (ЧБТР).
5. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР): передумови створення та структура.
6. Банк міжнародних розрахунків (БМР): створення та структура.

Рекомендована література

1. Гроші та кредит: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп./ М.І.Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2002. – 598 с.
2. Гальчинський А.С. Теорія грошей: Навч. посібник. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 411 с.
3. Дзюблюк О.В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки. – К.: Поліграфкнига, 2000. – 512 с.
4. Івасів Б.С. Гроші та кредит: Підручник. – Вид. 2-ге, змін. й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – 528 с.
5. Адамик Б.П. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навчально-методичний для студентів денної та заочно-дистанційної форми навчання. – Тернопіль, 2005. – 160 с.
6. Національний банк і грошово-кредитна політика: підручник / За ред. д-ра екон. наук, проф. А.М.Мороза та канд. екон. наук, доц. М.Ф.Пуховкіної. – К.: КНЕУ, 1999. – 368 с.
7. Любунь О.С., Любунь В.С., Іванець І.В. Національний банк України: основні функції, грошово-кредитна політика, регулювання банківської діяльності: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 351 с.
8. Гроші, банки та кредит: у схемах та коментарях : Навчальний посібник / За ред. Б.Л. Луціва. – 2-ге видання, перероб. – Тернопіль : Карт-бланш, 2000. - 225 с.

Допоміжна література

1. Денисенко М.П. Гроші та кредит у банківській справі: Навчальний посібник. – К.: Алеута, 2004. – 478 с.
2. Семко Т.В., Руденко М.В. Гроші та кредит у схемах і таблицях: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 158 с.

3. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 432 с.
4. Гроші та кредит: Навчальний посібник / Ільїна С.Б., Шило В.П., Кисла В.І., Шрамкова Н.І. – К.: «ВД «Професіонал», 2007. – 368 с.
5. Туляєв І.П., Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Гаврікова А.В. Гроші та кредит. Навчальний посібник. – К: Центр учбової літератури, 2007. – 120 с.
6. Орлюк О.П. Банківська система України. Правові засади організації. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 240с.
7. Романішин В.О., Уманців Ю.М. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2005. – 480 с.
8. Самоорганізація фондового ринку в умовах глобальної невизначеності: монографія / І. В. Шкодіна. – К. : УБС НБУ, 2013. – с.406 с..
9. Інституційні чинники розвитку фінансового сектору економіки в умовах ринкової трансформації: монографія / кол.авторів; за заг.ред. д.е.н., проф. В.М.Соболева. – К.: УБС НБУ, 2010. – 350 с.
10. Посткризовий розвиток фондового ринку: світові тенденції і національні особливості: монографія / авт.кол. Г.М.Азаренкова, І.В.Шкодіна та ін. – К.: УБС НБУ, 2013. – 278 с
11. Нижегородцев Р.М., Горидько Н.П., Шкодіна І.В. Институциональные основы теории финансов: современные подходы. М.: ИНФРА-М, 2014. – 220 с.
12. Monetary policy as a factor of global financial market volatility increasing / Iryna Shkodina, Yuliia Yehorova, Viktoriia Yatsyna // Financial and credit activity: problems of theory and practice. - - 2017. - №1 (22). - P.5 – 17
13. Global uncertainty as a sign of the transformation of the socio-economic system / Iryna Shkodina and other // Business Inform. - 2017 - №6. - P. 8-12.
14. Branding as a bank competitiveness increasing factor in the world market // Business Inform. - 2017 / Iryna Shkodina and other - №10 (in Ukr.)
15. Foreign experience of corporate governance in companies with state participation [Text] / I. Shkodina, S.Ilynitskaya / Young scientist. - 2017 - No. 11.
16. Influence of financial technologies on the transformation of the financial system / Iryna Shkodina and other // Financial and credit activity: problems of theory and practice. - - 2018 - No. 1 (24).

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.zakon.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Сайт Національного банку України <https://bank.gov.ua>
4. Сайт Світового банку // Режим доступу: <http://www.worldbank.org>

5. Сайт Міжнародного Валютного фонду. – Режим доступу: <http://www.imf.org>
6. www.ssmc.gov.ua – Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку.
7. www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України.
8. www.finance.ua – система розкриття інформації на фінансовому ринку України.
9. www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
10. www.securities.org.ua – інтернет-бібліотека "Цінні папери України".
11. www.smida.gov.ua – система розкриття інформації на фондовому ринку України.
12. www.uaib.com.ua – Українська асоціація інвестиційного бізнесу.
13. Global finance // <https://www.gfmag.com>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з дисципліни

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни: **обов'язкова дисципліна спеціалізації «Міжнародні фінанси»**

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії І.В.Шкодїна

Мета проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Гроші та кредит» – закріплення та розвиток знань, отриманих на лекціях та під час самостійної роботи; розвиток навичок аналізу при вирішенні ситуаційних і аналітично-розрахункових задач; обговорення результатів виконання аналітично-пошукових завдань; організація систематичної роботи над вивченням навчальної дисципліни, контроль ходу вивчення навчальної дисципліни та оцінка знань студентів з кожної теми.

З метою якісної підготовки до семінарських занять та забезпечення достатнього рівня ефективності проведення кожного заняття необхідно:

- переглянути конспект лекцій за відповідною темою;
- вивчити методичні рекомендації щодо самостійної роботи над відповідною темою;
- опрацювати відповідні розділи підручників та навчальних посібників;
- вивчити джерела, вказані в списках додаткової літератури;
- внести доповнення до конспекту лекції за темою;
- вирішити розрахункові завдання;
- виконати аналітично-пошукові завдання;

Лише систематична робота по якісній підготовці до кожного семінарського заняття здатна забезпечити успіх у вивченні дисципліни.

Семінарське заняття

Тема 1. СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

1. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
 2. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей
 3. Форми грошей та їх еволюція. Характеристика сучасних форм грошей
 4. Цінність грошей
 5. Функції грошей
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 2. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВІ ПОТОКИ

1. Сутність та економічна основа грошового обороту.
2. Модель грошового обороту. Грошові потоки та їх балансування.
3. Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів.
4. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та грошова база.
5. Швидкість обігу грошей.
6. Проблема монетизації економіки України.

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Семінарське заняття **Тема 3. ГРОШОВИЙ РИНОК**

1. Сутність та особливості функціонування грошового ринку.
2. Інституційна модель грошового ринку.
3. Структура грошового ринку.
4. Основи механізму функціонування ринку грошей.
5. Основи функціонування ринку капіталу.

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Семінарське заняття **Тема 4. ГРОШОВІ СИСТЕМИ**

1. Сутність, призначення та структура грошової системи.
2. Види грошових систем та їх еволюція.
3. Створення і розвиток грошової системи.
4. Методи прямого державного регулювання грошового обороту і грошового ринку.
5. Платіжні системи.
6. Методи опосередкованого регулювання грошового обороту і грошового ринку. Грошово-кредитна політика.

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Семінарське заняття **Тема 5. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ**

1. Сутність, види та закономірності розвитку інфляції.
2. Причини інфляції.
3. Економічні та соціальні наслідки інфляції.
4. Державне регулювання інфляції.
5. Особливості інфляції в Україні.
6. Сутність та види грошових реформ.
7. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 6. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

1. Сутність валюти та валютних відносин. Конвертованість валюти.
2. Валютний ринок. Види операцій на валютному ринку.
3. Валютний курс.
4. Валютні системи та валютна політика. Особливості формування валютної системи України.
5. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання.
6. Світова та міжнародна валютні системи.
7. Міжнародні ринки грошей та капіталів

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 7: МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЇ ГРОШЕЙ ТА ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

1. Загальна характеристика формування пропозиції грошей та структури грошової бази.. Грошово-кредитний мультиплікатор: сутність та характеристика.
2. Методи прямого державного регулювання грошового ринку: прямий та опосередкований.
3. Сутність та види грошово-кредитної політики.
4. Дискусії про роль грошей та практика регулювання пропозиції грошей

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 8. ТЕОРІЇ ГРОШЕЙ

1. Загальні основи теорії грошей.
2. Товарна теорія грошей.
3. Класична кількісна теорія грошей.
4. Кон'юнктурна теорія цінності грошей М.І. Тугана-Барановського.
5. Кембриджська версія.
6. Внесок Дж. М. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.
7. Сучасний монетаризм та внесок М.Фрідмана у його формування.
8. Сучасний кейнсіансько-неокласичний синтез.

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Розділ 2. КРЕДИТ ТА БАНКІВНИЦТВО

Семінарське заняття

Тема 9. СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ ТА ВИДИ КРЕДИТУ

1. Сутність та структура кредиту
 2. Загальні передумови та економічні чинники, що обумовлюють необхідність кредиту.
 3. Функції кредиту.
 4. Єдність кредиту з іншими економічними категоріями.
 5. Стадії та закономірності руху кредиту.
 6. Принципи кредитування.
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 10. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОЦЕНТА

1. Сутність процента. Види процентних ставок
 2. Теорія вибору портфеля активів.
 3. Поведінка ринкових процентних ставок в залежності від попиту на позичковий капітал.
 4. Функції процента: розподільна, збереження позичкового капіталу та стимулююча.
 5. Роль процента у розвитку економіки.
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 11. ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО ГРОШОВОГО РИНКУ

1. Сутність, призначення та види фінансового посередництва.
 2. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції банків.
 3. Небанківські фінансово-кредитні установи.
- Завдання:
- робота з тестами;
 - виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 12. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

1. Призначення, роль та основи організації центрального банку.
2. Походження та розвиток центральних банків.
3. Незалежний статус центральних банків.
4. Функції центральних банків.
5. Грошово-кредитна політика центральних банків.

6. Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 13. ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ В СИСТЕМІ МОНЕТАРНОГО ТА БАНКІВСЬКОГО УПРАВЛІННЯ

1. Походження та розвиток центральних банків.
2. Незалежний правовий статус центральних банків: неодмінні передумови та їх характеристика. Вимоги до транспарентності політики центрального банку в монетарній сфері.
3. Функції центрального банку
4. Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду.
5. Особливості організації центральних банків у розвинутих країнах.

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

Семінарське заняття

Тема 14. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІ УСТАНОВИ

1. Економічна інтеграція. Створення міжнародних і регіональних валютно-кредитних установ.
2. МВФ (Міжнародний валютний фонд): цілі створення та характеристика діяльності. Співробітництво МВФ з Україною.
3. Світовий банк і його складові.
4. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції: передумови створення та характеристика діяльності. Азіатський банк розвитку (АзБР). Африканський банк розвитку (АфБР). Чорноморський банк торгівлі та розвитку (ЧБТР).
5. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР): передумови створення та структура.
6. Банк міжнародних розрахунків (БМР): створення та структура.

Завдання:

- робота з тестами;
- виконання практичних завдань

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

з дисципліни

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни: **обов'язкова дисципліна спеціалізації «Міжнародні фінанси»**

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії **І.В.Шкодїна**

Типові тести з дисципліни «Гроші та кредит»

1. Який з наведених виразів є вірним:

- A. $M_2 = M_3 + M_1$;
- B. $M_2 < M_1$;
- C. $M_0 > M_1 + M_2$;
- D. $M_3 > M_2$

2. Якщо норма обов'язкових резервів становить 11%, чому буде дорівнювати депозитний мультиплікатор:

- A. 5;
- B. 9,09;
- C. 9;
- D. 11

3. Якщо готівка на руках у населення становить 1000 тис. грн, строкові депозити 2000 тис. грн, безготівковий обіг 3000 тис. грн, готівковий обіг 4000 тис. грн, кошти за трастовими операціями банків 5000 тис. грн, то грошовий агрегат M_2 становитиме:

- A. 10 000 тис. грн;
- B. 15 000 тис. грн;
- C. 5 000 тис. грн.
- D. 3 000 тис. грн.

4. Зміна норми банківських резервів найбільше впливає на:

- A. споживчі видатки;
- B. інвестиції;
- C. обсяг експорту;
- D. державні видатки

5. Залучені ресурси комерційного банку становлять 2 млн.грн, а норма обов'язкового резерву 13%. В цьому випадку обсяг кредитних ресурсів комерційного банку становитиме:

- A. 2 млн грн;
- B. 300 тис. грн;
- C. 1740 тис. грн;
- D. 2530 тис. грн.

6. Чим нижча ставка позичкового відсотка, тим:

- A. вищий інвестиційний попит на гроші;
- B. вища частка заощаджень;
- C. нижчий попит на гроші;
- D. більша перевага віддається ліквідності.

7. При скороченні обсягу номінального ВВП:

- A. скоротиться трансакційний попит на гроші і сукупний попит на гроші;
- B. зросте трансакційний попит на гроші, але скоротиться сукупний попит на гроші;
- C. скоротиться трансакційний попит на гроші, але зросте сукупний попит на гроші;

D. зросте трансакційний попит на гроші і сукупний попит на гроші.

8. Що не відносять до економічних методів регулювання обсягу грошової маси в обігу :

- A. регламентація відсоткових ставок за кредити;
- B. визначення норм обов'язкових резервів в НБУ;
- C. купівля або продаж іноземної валюти;
- D. операції з державними цінними паперами.

9. Що із зазначених складових не є обов'язковим елементом сучасних грошових системи?

- A. порядок обміну національної валюти на іноземну;
- B. умови безготівкового грошового обігу;
- C. найменування грошової одиниці;
- D. умови обміну грошей на золото.

10. «Грошове правило» монетаристів стверджує, що пропозиція грошей має зростати темпами, що відповідають:

- A. темпові зростання цін;
- B. темпові зростання рівня відсоткової ставки;
- C. темпові зростання швидкості обігу грошей;
- D. середньорічному темпі зростання ВВП та очікуваної інфляції.

11. Скільки обертів здійснить грошова одиниця за рік, якщо відомо, що обсяг ВВП за 2 роки був однаковий і разом становив 800 млрд грн, а середній залишок грошей в обігу за рік — відповідно 120 млрд грн:

- A. 6,6 об./рік;
- B. 1,6 об./рік;
- C. 3,3 об./рік;
- D. 6,3 об./рік.

12. Суть натуралістичної теорії кредиту полягає у наступному:

A. об'єктом кредиту стає тимчасово вільний капітал у вигляді натурально-речових благ, які можуть бути позичені одним економічним агентом іншому;

- B. банки - це не посередники в кредиті, а творці капіталу;
- C. банки виступають лише як посередники в кредиті;
- D. кредит, як і гроші, є безпосередньо капіталом.

13. Норма обов'язкових резервів:

- A. вводиться як засіб, що охороняє від вилучення вкладів;
- B. становить середню величину маси грошей, необхідну для задоволення потреб населення;
- C. зараз не використовується;
- D. використовується як засіб регулювання сукупного обсягу грошової маси.

14. Діяльність щодо продажу паїв своїм членам, стягування з них спеціальних внесків, одержання позичок у банках, одержання доходів від поточної діяльності ведуть:

- A. інвестиційні фірми;
- B. кредитні спілки;

- C. факторингові компанії;
- D. фінансові компанії

15. Знецінення курсу національної валюти у формі зниження її курсу (ціни) відносно іноземних валют, міжнародних розрахункових грошових одиниць (раніше — золота), - це:

- A. ревальвація;
- B. валютна інтервенція;
- C. девальвація;
- D. політика валютних обмежень

16. Різниця залишків коштів в іноземних валютах, які формують кількісно незбіжні зобов'язання (пасиви) і вимоги (активи) для учасників валютного ринку, - це:

- A. відкрита валютна позиція;
- B. валютна позиція;
- C. коротка відкрита валютна позиція;
- D. довга валютна позиція.

17. Яка політика держави може бути пов'язана з наданням кредитів національним імпортерам та експортерам; з наданням кредитів іноземним позичальникам; з одержанням кредитів від інших держав, міжнародних організацій та зарубіжних комерційних банків; з наданням гарантій за отриманими кредитами:

- A. фінансова;
- B. міжнародна;
- C. кредитна;
- D. валютна.

18. Гроші найбільш потерпають від інфляції у функції:

- A. міри вартості;
- B. засобу обігу;
- C. засобу нагромадження;
- D. засобу платежу.

19. Причинами поширення бартеру в економіці можуть бути:

- A. високий рівень інфляції;
- B. відсутність необхідного золотого запасу в країні;
- C. зниження цін на товари та послуги;
- D. зростання рентабельності виробництва та реалізації товарів.

20. У результаті дії грошово-кредитного мультиплікатора:

- A. збільшуються депозити в банківських установах;
- B. збільшується загальна маса грошей в обігу;
- C. збільшується агрегат M0;
- D. збільшується грошова база.

21. Канал опосередкованого фінансування на грошовому ринку – це:

- A. переміщення коштів від їх власників до споживачів в обмін на акції;
- B. переміщення коштів від кредиторів до позичальників через фінансових посередників;

С. переміщення коштів від їх власників до споживачів тільки через банківські установи;

Д. переміщення коштів від небанківських фінансово-кредитних установ до споживачів.

22. *Ринок капіталів включає:*

А. фондовий ринок, валютний ринок, ринок середньо- та довгострокових банківських кредитів;

В. ринок боргових цінних паперів і валютний ринок;

С. ринки акцій і вкладів за трастовими операціями банків;

Д. ринок середньо- та довгострокових банківських депозитів і ринок короткострокових фінансових активів

23. *Визначте органи, які регулюють грошовий обіг:*

А. комерційні банки;

В. казначейство;

С. центральний банк;

Д. міністерство фінансів

24. *Держава ставить такі завдання перед грошовою системою країни:*

А. мінімізувати витрати обігу всієї маси грошей;

В. забезпечити кредитними ресурсами комерційні банки;

С. не допустити знецінення грошової одиниці;

Д. забезпечити стабільність грошової одиниці та еластичність обсягу сукупної грошової маси в обігу залежно від потреб економіки.

25. *Грошово-кредитна політика — це:*

А. система державного регулювання та контролю в банківській та фінансовій сфері з метою стабілізації грошового обороту;

В. сукупність заходів центрального банку, що спрямовані на забезпечення стабільності грошей;

С. система заходів уряду щодо регулювання грошового обороту в країні;

Д. сукупність заходів держави, спрямованих на забезпечення рівномірного розвитку економіки.

26. *Сучасні грошові системи — це:*

А. системи паперово-кредитного обігу;

В. саморегульовані системи;

С. системи кредитного обігу;

Д. системи металевого обігу.

27. *Співвідношення між двома валютами, яке виникає відносно третьої валюти, має назву:*

А. фіксинг;

В. валютний паритет;

С. крос-курс;

Д. валютний курс

28. *«Активний платіжний баланс» означає:*

А. сальдо балансу за поточними операціями позитивне;

В. приплив капіталу до країни перевищує відплив капіталу з країни;

- C. баланс за поточними операціями і руху капіталів позитивний.
D. валютні надходження перевищують платежі.
29. Чим відрізняються валютний курс від паритету купівельної спроможності відповідних валют:
- A. нічим - це одне і те саме явище;
B. купівельна спроможність валют кількісно вища від курсу валют;
C. валютний курс постійно коливається, а паритет залишається стабільним;
D. паритет є економічною основою, навколо якої коливається валютний курс.
30. Чим відрізняється ціна валюти на ринку депозитно-кредитних операцій від ціни на ринку конверсійних операцій:
- A. рівнем - на першому вона вища ніж на другому;
B. характером установа: на першому ціну встановлює центральний банк, на другому - ринок;
C. видом ціни: на першому ціною валюти є процент, на другому - валютний курс;
D. немає відмінності - на обох ринках ціною валюти є валютний курс.
31. Як можна стерилізувати надлишок грошей, що надійшов в оборот унаслідок валютної інтервенції:
- A. збільшити податки;
B. розширити кредитування підприємств банками;
C. обмежити бюджетне фінансування певних структур;
D. збільшити продаж цінних паперів на вторинному ринку на відповідну суму.
32. Назвіть основні відмінності кон'юнктурної теорії грошей М. Тугана-Барановського від класичної кількісної теорії:
- A. заперечує вплив кількості грошей на рівень цін;
B. забезпечує прямо пропорційну залежність цін від кількості грошей;
C. визначає вплив на ціни всіх трьох чинників: маси грошей, швидкості їх обігу, обсягу реалізованих товарів і послуг;
D. визначає попит на гроші як важливий чинник зміни швидкості обігу грошей.
33. Що являє собою сукупність наданих банком кредитів на певну дату:
- A. кредиторська заборгованість;
B. дебіторська заборгованість;
C. кредитний портфель;
D. позичковий капітал
34. У процесі кредитних відносин кредитором виступає:
- A. особа, яка одержує позику;
B. особа, яка надає позику і має право вимагати від боржника сплати боргу;
C. юридична особа, що займається господарською діяльністю;

D. особа, що здає рухоме або нерухоме майно в оренду.

35. Діяльність фінансових посередників спрямована на:

A. забезпечення функціонування комерційних банків;

B. розвиток страхової справи;

C. переміщення позичкових капіталів в економіці;

стабільність функціонування грошового ринку.

36. Інвестиційні фінансові посередники беруть участь в інвестиційному процесі через:

A. укладання коштів в акції, облігації підприємств;

B. розміщення мобілізованих коштів у довгострокові банківські депозити;

C. надання цільових довгострокових кредитів позичальникам;

D. надання короткострокових кредитів позичальникам

37. Акумуляцію заощаджень своїх членів та їх взаємне кредитування здійснюють:

A. універсальні банки;

B. кредитні спілки;

C. ощадні банки;

D. страхові компанії та пенсійні фонди

38. Якщо центральний банк проводить політику стимулювання виробництва, то він:

A. продає облігації державної позики комерційним банкам;

B. збільшує ліміти кредитування комерційних банків;

C. знижує облікову ставку;

D. підвищує норму обов'язкового резервування.

40. Як використовується нерозподілений прибуток центрального банку:

A. направляється на стимулювання праці банківських працівників;

B. надання кредитів комерційним банкам;

C. надходить до державного бюджету;

D. на придбання основних фондів.

41. Центральний банк купує іноземну валюту на валютному ринку з метою:

A. збільшення маси грошей в обігу;

B. зменшення маси грошей в обігу;

C. посилення контролю за діяльністю комерційних банків;

D. зменшення курсу національної валюти.

42. До чого належать субординований борг банку:

A. до основного капіталу банку;

B. до запозиченого капіталу в іншому банку (міжбанківського кредиту);

C. до додаткового капіталу банку;

D. до видів депозитів, залучених на строк до запитання.

43. Банківництво є самостійним видом господарської діяльності, тому що:

А. на нього припадає значна відчутна частка суспільного капіталу, фірм (банків), робочої сили;

В. має свій особливий сегмент ринку, на якому реалізує свою продукцію;

С. створює додаткову вартість, бере участь у виробництві ВВП, сплачує податки до бюджету;

Д. усі відповіді вірні.

44 Діяльність банку як інституту, який забезпечує функціонування ринкового механізму, включає складові:

А. забезпечення економіки необхідними грошовими коштами та перерозподіл їх між окремими суб'єктами економіки;

В. правильну організацію діяльності банку як комерційного підприємства, яка дозволяє узгодити загальні та приватні інтереси окремих продавців банківських продуктів;

С. формування оптимальних портфельних активів та пасивів, які відповідають як інтересам суспільного відтворення (у достатній кількості грошових коштів за доступною ціною), так і інтересам банку в отриманні прибутку, необхідного для розвитку власного бізнесу;

Д. правильними є відповіді b та c.

45. Який документ дозволяє зрозуміти бізнесову, за своєю природою, сутність банківництва:

А. баланс;

В. звіт про фінансові результати;

С. звіт про рух грошових коштів;

Д. звіт про зміни в акціонерному капіталі.

46. Управління банком на основі моделі портфельних обмежень включає в себе:

А. прогноз ціни та специфіки обернення фінансового інструменту (строк, оподаткування, зовнішні та внутрішні обмеження);

В. співвідношення за строками, обсягами та вартістю операцій з залучення та розміщення ресурсів;

С. рівень мультиплікатора капіталу, який забезпечує максимальний мультиплікативний ефект при заданих портфельних обмеженнях;

Д. усі відповіді вірні.

47. За допомогою чого Національний банк України не здійснює регулювання ліквідності банків:

А. операцій з рефінансування;

В. розрахунково-касове обслуговування банків;

С. операцій з власними борговими зобов'язаннями;

Д. операцій репо.

48. Депозитна операція, що ґрунтується на двосторонньому договорі між Національним банком та банком про продаж Національним банком зі свого портфеля державних облігацій України з одночасним зобов'язанням зворотного їх викупу в банків за обумовленою в договорі ціною та на обумовлену дату – це:

- A. операція з рефінансування банків;
- B. операція прямого репо;
- C. операція зворотного репо;
- D. операція з власними борговими зобов'язаннями (деPOSITними сертифікатами Національного банку).

49. *Кредитна операція, що ґрунтується на двосторонньому договорі між Національним банком та банком про купівлю Національним банком з портфеля або банківських металів з подальшим зобов'язанням банку викупити державні облігації України або банківські метали за обумовленою ціною на обумовлену дату – це:*

- A. операція з обміну іноземної валюти на національну валюту з метою підтримання ліквідності банків;
- B. операція прямого репо;
- C. операція на відкритому ринку;
- D. операція зворотного репо.

50. *Стабілізаційний кредит – це:*

A. кредит Національного банку, що може надаватися банку на підтримку здійснення заходів фінансового оздоровлення для забезпечення його ліквідності на визначений Національним банком строк;

B. зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми;

C. кредит, який наданий банку Національним банком за оголошеною процентною ставкою через постійно діючу лінію рефінансування строком на один робочий день;

D. форма кредиту, який надається комерційними банками у грошовій формі господарським органам у тимчасове користування за оплату на умовах повернення і цільового використання.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ
СЕМЕСТРОВІ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни**

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма «Міжнародні фінанси»
вид дисципліни: **обов'язкова дисципліна спеціалізації «Міжнародні фінанси»**

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії І.В.Шкодін

Самостійна робота студента з дисципліни «Гроші та кредит» включає визначені робочою навчальною програмою матеріали. Цей вид навчальної діяльності надає студенту можливість здійснювати поглиблену підготовку та сприяє поглибленій підготовці в напрямках, визначених характером майбутньої діяльності.

Самостійна робота студентів має на меті удосконалення діючої в Університеті і системи підготовки фахівців, яка спрямована на реалізацію таких основних завдань:

- підвищення якості навчання студентів;
- систематизація знань з макроекономіки та активне їх засвоєння упродовж вивчення дисципліни;
- забезпечення належних умов вивчення програмного матеріалу і підготовки до контрольних заходів;
- підвищення мотивації студентів до систематичної активної роботи впродовж навчання, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності роботи викладацького складу.

Завдання для самостійної робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи
1.	Підготовка студентами виступів з теми 1. Сутність і функції грошей
2.	Підготовка студентами виступів з теми 2. Грошовий обіг і грошові потоки. Розв'язання задач. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.
3.	Підготовка до теми 3. Грошовий ринок. Підготовка доповідей з аналізу елементів грошового ринку. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.
4.	Підготовка студентів до дискусії з теми Грошові системи щодо ефективності різних грошових систем.
5.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 5. Інфляція та грошові реформи. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.
6.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 6. Валютний ринок і валютні системи. Підготовка до дискусії «Валютні війни: за та проти».
7.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 7. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Підготовка до дискусії «Політика кількісного пом'якшення та її наслідки»
8.	Підготовка студентами виступів з теми 8. Теорії грошей Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.

9.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 9. Сутність, функції та види кредиту Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.
10.	Підготовка аналітичних есе з теми 10. Теоретичні засади процента. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.
11.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 11. Фінансове посередництво грошового ринку. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.
12.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 12. Теоретичні засади діяльності комерційних банків. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.
13.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 13. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Підготовка до дискусії «Ефективність політики сучасних центральних банків світу»
14.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 14. Міжнародні фінансово-кредитні установи. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою.
15.	Курсова робота

Типові аналітично-розрахункові завдання

Завдання 1.

ВВП звітнього року становить 140 млрд грн, причому фізичний його обсяг - 28 млрд од., швидкість обігу грошей 7 оборотів за рік. Сума податкових надходжень до бюджету складає 20 % від ВВП і становить 75 % дохідної частини бюджету, сума видатків з бюджету складає 40 млрд грн.

Визначте темп інфляції, якщо дефіцит державного бюджету був повністю покритий за рахунок емісії нових грошових знаків.

Завдання 2.

Розрахувати середньорічний вільний резерв банку за даними наведеними в таблиці:

На початок звітнього року	На кінець звітнього року
Капітал банку - 5240 тис. грн	Приріст капіталу банку 23 %
Залучені на депозити кошти -100800 тис.грн	Темп росту депозитів склав 1,4
Кредити НБУ - 500 тис. грн	Кредити НБУ — 100 тис. грн
Кредити інших банків - 1800 тис. грн	Кредити інших банків - 7800 тис. грн
Кредити, надані іншим банкам — 3000 тис. грн	Кредити, надані іншим банкам -2000 тис. грн
Відрахування до страхового фонду -20 тис. грн	Відрахування до страхового фонду -30 тис. грн
Кошти в активних операціях -15410 тис .грн	Кошти в активних операціях - 63210 тис.грн

Норма обов'язкового резервування -11%	Норма обов'язкового резервування -16%
---------------------------------------	---------------------------------------

Завдання 3.

Розрахувати агрегати грошової маси та знайти значення грошового мультиплікатора по агрегату M_2 , якщо:

- депозити, залучені банківською системою, становлять 25 млрд грн;
- співвідношення готівки поза банками та депозитів можна визначити як 2:3;
- частка строкових депозитів в їх загальній величині становить 40 %;
- кошти на розрахункових рахунках 14 млрд грн;
- кошти за трастовими операціями 27 млрд грн;
- наднормові резерви комерційних банків, що сформовані по депозитних операціях, складають 3 млрд грн;
- норма обов'язкового резервування визначена НБУ в розмірі 30 %.

Завдання 4.

Позику у сумі 700 тис. грн було отримано 01.02.1999 р., термін дії кредитної угоди 5 років. Відсоткова ставка - плаваюча, на початку кожного наступного року коригується на розмір інфляції попереднього; базова ставка - 35%. Річний темп інфляції становив: 10%, 3%, 4%, 7%, 9% відповідно. Яку суму відсотків сплатить клієнт?

Завдання 5.

Розрахуйте максимально можливий та реальний рівень грошово-кредитної мультиплікації за наступними даними: норма обов'язкових резервів 18 %, готівка поза банками 70 млрд грн, банківські резерви 110 млрд грн, загальна сума депозитів банківської системи 900 млрд грн.

Завдання 6.

Комерційний банк сплачує своїм вкладникам 15% річних та надає позики під 21% річних. Розрахуйте плановий процентний прибуток банку за звітний рік, якщо відомо, що банк залучив на депозити 10,5 млн грн, до кредитного портфеля буде спрямовано 90 % цих коштів (умовно вважати, що депозити та позики строком один рік з першого січня звітного року).

Завдання 7.

На здобуття вищої освіти Ви маєте 30 тис. грн, що знаходяться на депозитному рахунку, відсоткова ставка по якому - 16 % річних. Базова оплата навчання за обраною вами спеціальністю становить 5 тис. грн в рік та вноситься на початку навчального року. У зв'язку з інфляцією вона зростає щороку в середньому на 5 %. ВНЗ пропонує оплатити усі 5 років навчання наперед без урахування інфляційної надбавки. Чи вигідно буде Вам скористатись цією пропозицією?

Завдання 8

На який термін необхідно покласти 3000 грн, щоб отримати реальний процентний прибуток у розмірі 400 грн при ставці, 12% річних, по депозитах до запитання. Прогнозований індекс інфляції 1,1.

Завдання 9.

Банк нараховує щоквартально проценти по депозиту, розміром 100 тис. грн, за ставкою 5%, причому виплата відсотків та суми депозиту передбачається наприкінці терміну дії депозитної угоди. Розрахуйте вартість депозиту при його закритті через 2 роки.

Завдання 10.

Вкладник відкрив депозит у розмірі 2000 грн під 24% річних на 4 роки. Розрахуйте процентний прибуток вкладника, якщо по вкладу нараховуються:

- 1) прості відсотки;
- 2) складні відсотки.

Завдання 11.

Скільки угорських форинтів дадуть за 520 грн, якщо за офіційним курсом валют: 160 HUF (угорські форинти) = 33,88 INR (індійські рупії); 1000 INR = 68,76 UAH.

Завдання 12.

Позику в сумі 200 тис. грн було надано 1.04.2005 року, термін погашення - 1.04.2006 року, ставка відсотку - 21%. Розрахуйте суму відсотків, яку сплатить клієнт, якщо погашення основної суми позики відбувається щоквартально рівними частинами?

Завдання 13.

Визначити майбутню величину депозиту та реальний процентний прибуток по ньому за простим та складним процентом через 10 років, якщо первісна вартість грошей 19 тис. грн, щоквартальна проста процентна ставка 6%, піврічна складна процентна ставка 7%. Середньорічний темп інфляції склав 4,5%.

Завдання 14.

Обчисліть агрегатну структуру та середню швидкість обігу грошової маси, а також тривалість одного обороту в днях за наведеними в таблиці даними:

Показники	На початок звітного року, млрд грн	На кінець звітного року, млрд грн
Готівка поза банками	58	48
Кошти на поточних рахунках	145	198
Депозити до запитання	185	240
Кошти у строкових депозитах	195	250
Кошти у трастових операціях	28	20
Сума цін реалізованих товарів	7289	9494
Товари, продані в кредит	1200	1900
Сума платежів по кредитах	2500	100
Взаємопогашення платежів	40	38

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

Розділ I. ГРОШІ І ГРОШОВІ СИСТЕМИ

1. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей.
2. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
3. Еволюція форм грошей. Причини та значення демонетизації золота.
4. Поняття неповноцінних грошей та характеристика їх різновидів - паперових і кредитних грошей. Роль держави у творенні кредитних грошей.
5. Різновиди сучасних кредитних грошей. Характеристика банкноти, «класична» і сучасна банкнота. Депозитні та квазігроші.
6. Вартість грошей. Чинники, що обумовлюють вартість повноцінних грошей. Форми прояву вартості грошей.
7. Функція грошей як міри вартості.
8. Функція грошей як засобу обігу.
9. Функція грошей як засобу платежу.
10. Функція грошей як засобу нагромадження вартості.
11. Функція світових грошей.
12. Якісні властивості грошей.
13. Роль грошей у розвитку економіки: кількісний та якісний аспекти.
14. Еволюція ролі грошей в економіці України.
15. Класична кількісна теорія грошей, її сутність, характеристика основних постулатів.
16. Внесок М. І. Туган-Барановського у розвиток монетаристської теорії.
17. Внесок Дж. М. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.
18. Сучасний монетаризм. Внесок М. Фрідмена у монетаристську теорію.
19. Синтез кейнсіанських та неокласичних позицій у сучасній кількісній теорії грошей.
20. Сутність та економічна основа грошового обороту.
21. Модель грошового обороту. Характеристика окремих потоків грошового обороту та їх взаємозв'язку.
22. Порядок балансування грошових потоків у окремих суб'єктів та в грошовому обороті в цілому.
23. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та за економічним змістом.
24. Грошова маса: сутність, склад та фактори зміни обсягу і структури.
25. Характеристика базових грошей та грошових агрегатів.
26. Швидкість обігу грошей, її сутність, порядок визначення, фактори впливу та роль у макроекономічній ситуації.
27. Закон грошового обігу.
28. Механізм зміни маси грошей в обороті. Роль комерційних банків у цьому механізмі.
29. Грошово-кредитний мультиплікатор.

30. Сутність, особливості функціонування та інструменти грошового ринку.
31. Інституційна модель грошового ринку.
32. Структура грошового ринку за окремими критеріями. Характеристика та взаємозв'язок окремих сегментів ринку.
33. Попит на гроші: сутність, цілі та мотиви попиту на гроші. Чинники, що впливають на попит на гроші. Крива попиту на гроші.
34. Пропозиція грошей, її сутність, особливості формування та чинники зміни. Крива пропозиції грошей.
35. Графічна модель грошового ринку. Рівновага попиту і пропозиції та процент.
36. Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку.
37. Сутність, призначення та основні елементи грошової системи.
38. Характеристика основних видів грошових систем та їх еволюція.
39. Створення та розвиток грошової системи України.
40. Державне регулювання грошового обороту як складова економічної політики, його завдання, методи та наслідки.
41. Грошово-кредитна та фіскально-бюджетна політика в системі державного регулювання грошового обороту. Переваги та недоліки кожної з них.
42. Суть, цілі та інструменти грошово-кредитної політики.
43. Проблеми монетизації бюджетного дефіциту та валового внутрішнього продукту в Україні.
44. Сутність, закономірності розвитку та види інфляції. Способи вимірювання інфляції.
45. Причини інфляції. Монетаристський та кейнсіанський підходи щодо визначення причин інфляції.
46. Економічні та соціальні наслідки інфляції.
47. Особливості інфляції в Україні.
48. Державне регулювання інфляції: основні напрямки та інструменти.
49. Сутність, цілі та види грошових реформ.
50. Особливості проведення грошової реформи в Україні.
51. Поняття валюти та валютних відносин. Конвертованість валюти, її сутність, види, значення та передумови.
52. Валютний ринок: сутність та структура, чинники, що визначають кон'юнктуру валютного ринку.
53. Функції та операції валютного ринку.
54. Валютний курс: сутність, роль та фактори, що визначають його динаміку та рівень.
55. Економічні основи, режими та методи регулювання валютних курсів. Режим валютного курсу в Україні.
56. Поняття та призначення валютних систем. Елементи національної валютної системи. Розвиток валютної системи в Україні.
57. Валютна політика та валютне регулювання, їх особливості в Україні.

58. Платіжний баланс: сутність, структура та роль у механізмі валютного регулювання.

59. Золотовалютні резерви: сутність, призначення та роль механізмі валютного регулювання.

60. Поняття, розвиток та основні елементи світової та міжнародної валютних систем.

Розділ 2. КРЕДИТ ТА БАНКІВНИЦТВО

1. Загальні передумови та економічні причини, що визначають необхідність кредиту.

2. Сутність кредиту, його структура, еволюція та зв'язок з іншими економічними категоріями.

3. Стадії та закономірності руху кредиту на мікро- і макрорівні. Принципи кредитування.

4. Форми, види та функції кредиту.

5. Характеристика банківського кредиту.

6. Характеристика міжгосподарського кредиту, його переваги та недоліки, особливості розвитку в Україні.

7. Характеристика споживчого кредиту. Особливості його розвитку в Україні.

8. Характеристика державного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.

9. Характеристика міжнародного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.

10. Економічні межі кредиту. Кредитні відносини в умовах інфляції.

11. Сутність позичкового процента, його функції та чинники, що впливають на рівень процента.

12. Роль кредиту в розвитку економіки.

13. Розвиток кредитних відносин в Україні в перехідний період до ринкових відносин.

14. Сутність, призначення та види фінансового посередництва.

15. Поняття банку, місце банків на грошовому ринку.

16. Функції та роль банків.

17. Сутність, принципи побудови та функції банківської системи.

18. Особливості розвитку та побудови банківської системи в Україні.

19. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх види та особливості функціонування в Україні.

20. Центральні банки: сутність, призначення, правовий статус, організаційна структура.

21. Характеристика функцій центрального банку.

22. Діяльність центрального банку як банку банків.

23. Походження та розвиток центральних банків. Створення Європейської системи центральних банків.

24. Становлення та основні напрями діяльності Національного банку України.

25. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків.
26. Особливості становлення та розвитку комерційних банків в Україні.
27. Основи організації та діяльності комерційних банків в Україні.
28. Пасивні операції комерційних банків.
29. Активні операції комерційних банків.
30. Банківські послуги.
31. Стійкість банківської системи та механізм її забезпечення.
32. Міжнародний валютний фонд: цілі, порядок створення, формування ресурсів, відносини з Україною.
33. Світовий банк – поняття, структура і завдання.
34. Міжнародний банк реконструкції і розвитку: призначення, формування ресурсів, відносини з Україною.
35. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові організації – призначення, порядок створення, види.
36. Європейський банк реконструкції та розвитку,
37. Банк міжнародних розрахунків.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з дисципліни

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**

спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**

освітня програма **«Міжнародні фінанси»**

вид дисципліни: **обов'язкова дисципліна спеціалізації «Міжнародні фінанси»**

Укладач:

Професор кафедри міжнародного бізнесу

та економічної теорії **І.В.Шкодїна**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях (за п'ятибальною шкалою) встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- знання основної та додаткової літератури;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій (кейсів), розв'язання задач, проведення розрахунків тощо при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах і аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

“5” балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент – відмінник повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

“4” бали свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни «Мікроекономіка і макроекономіка» в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій мікроаналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“3” бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“2-0” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

2. Критерії оцінки знань при виконанні задач на семінарських заняттях

“5” балів ставиться коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків.

“4” бали ставиться тоді, коли теоретичне обґрунтування зроблене, хід розв’язання вірний, але є помилка при арифметичних розрахунках.

“3” бали студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

“2-0” ставиться, коли студент зовсім не розв’язує задачі, або розв’язує її неправильно. Опис та розв’язок є повністю ідентичним опису і розв’язку задачі іншим студентом.

3. Критерії оцінки відповідей на тестові питання на семінарських заняттях

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

“5” балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

“4” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 74-89%.

“3” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 60 - 73%.

“2-0” виставляється, якщо правильні відповіді складають до 60%.

4. Критерії оцінювання аналітично-пошукових завдань та есе.

5 балів ставиться за умов, якщо студент продемонстрував вміння всебічно, безпомилково, в логічній послідовності проаналізувати проблему, проявив творчий підхід, проаналізував альтернативні теоретичні погляди, проявив авторське ставлення, використав значний фактичний та статистичний матеріал, сформулював висновки;

4 бали ставиться студентові, який продемонстрував вміння всебічно та безпомилково проаналізувати проблему, проаналізував альтернативні теоретичні погляди, використав значний фактичний та статистичний матеріал, сформулював висновки, проте відсутній творчий підхід при аналізі проблем

3 бали отримує студент, який виконав завдання з незначними помилками, в недостатній мірі використав статистичний та фактичний матеріал, не виявив авторського розуміння проблеми;

2 бали виставляється студентові, який припускається грубих помилок та логічної непослідовності під час виконання завдання, не використав сучасну літературу та сучасний фактичний матеріал.

Підсумкова оцінка на семінарському занятті виставляється на основі оцінювання всіх видів робіт як середня величина за формулою:

сума балів у національній шкалі
кількість оцінок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
80–89	B	добре	
70–79	C		
60–69	D		
50–59	E	задовільно	не зараховано
1–49	FX	незадовільно	